

Шестопалов Р.М.

к.ю.н.,

прокурор

*відділу нагляду за дотриманням законів органами,
які ведуть боротьбу з організованою злочинністю
Прокуратура Дніпропетровської області*

ДОПУСТИМІСТЬ ОГОЛОШЕННЯ ПОКАЗАНЬ СВІДКА В СУДІ ПІД ЧАС РОЗГЛЯДУ КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕНЬ ПРО ЗЛОЧИНИ, ВЧИНЕНІ СТІЙКИМИ ЗЛОЧИННИМИ УГРУПОВАННЯМИ

Постановка проблеми. Показання свідка є вагомим елементом доказової бази у кримінальному провадженні та однією з підстав для прийняття судом об'єктивного і справедливого рішення. Відомості, повідомлені цим учасником кримінального процесу слідчому (прокурору), відіграють вагомий роль у формуванні у них власного враження щодо фактів і обставин, які мають значення для кримінального провадження, та внутрішнього переконання про винуватість (невинуватість) особи у кримінальному правопорушенні. Зафіксовані у встановленому кримінальним процесуальним законом порядку та формі покази свідка, як правило, впливають на конструювання методики подачі прокурором доказів суду під час підтримання публічного обвинувачення. Оскільки тягар доказування винуватості особи покладається на прокурора, останній має крізь призму показів свідка забезпечити належне пізнання судом «картини» вчинення злочину. Утім, питання перевірки повноти, достовірності й об'єктивності показів свідка, наданих ним безпосередньо в суді та на попередніх стадіях кримінального провадження, чинним КПК України врегульовано формально, а регламентований ст. 96 цього Кодексу порядок такого з'ясування має декларативний характер і не відповідає практичним реаліям. Вказане зумовлює необхідність концептуально нового підходу до аналізу та оцінки показів свідка як джерела та форми доказу.

Огляд останніх досліджень і публікацій. Дослідження проблемних питань процесу і процедури формування показів свідків, їх збирання, фіксації, аналізу й використання стало предметом наукових робіт таких учених, як Ю. Грошевого, О. Васильєва, Н. Карпова, І. Колеснікової, В. Комаркова, В. Коновалової, О. Костюченко, В. Нора, М. Строговича, В. Тертишника, Л. Удалової, В. Шепітька, М. Шумила та інших. Водночас здебільшого вказані роботи виконані в контексті таких наукових спеціальностей, як кримінальний процес, криміналістика та юридична психологія, а також пов'язані із реалізацією положень КПК УРСР 1960 р. Сучасна юридична наука не має достатніх розробок у сфері організаційно-правових засад діяльності прокурорів у кримінальному провадженні в частині використання ними в суді показів свідків, даних на попередніх стадіях кримінального провадження.

Формулювання завдання дослідження. Завданням є проведення аналізу проблемних питань організаційно-правових засад діяльності прокурора при підтриманні публічного обвинувачення в суді у кримінальних провадженнях про злочини, вчинені стійкими злочинними угрупованнями, та надання на цій основі практичних рекомендацій щодо підготовки, подачі та обґрунтування клопотань про можливість оголошення в судовому засіданні показів свідків, даних на попередніх стадіях кримінального процесу, конструюванні формули переконання суду щодо можливості

проведення цієї процедури під час судового засідання, а також аргументації допустимості використання таких показань як доказів.

Виклад основного матеріалу. Одним із дискусійних і проблемних для державних обвинувачів положень КПК України є визначені в ч.ч. 1, 2 ст. 23 положення про те, що показання учасників кримінального провадження суд отримує усно та не можуть бути визнані доказами відомості, що містяться в показаннях, які не були предметом безпосереднього дослідження суду, а також у ч. 4 ст. 95 про можливість суду обґрунтовувати свої висновки лише на показаннях, які він безпосередньо сприймав під час судового засідання, та неправомірність обґрунтовування судових рішень показаннями, наданими слідчому, прокурору, або посилатися на них [1]. Недолуга юридична техніка цих норм КПК України, за умов буквального їх розуміння та практичного застосування, унеможливує донесення прокурором суду відомостей, що мають значення для встановлення істини у кримінальному провадженні, та має своїм наслідком зменшення обсягу доказової бази, що лише підвищує шанси обвинувачених із незастосування до них судом справедливого покарання.

Майже кожен державний обвинувач під час проведення допиту свідка в порядку ст. 352 КПК України стикається з проблемою безпосереднього (в суді) отримання показань, оскільки є психологічно залежним від його психофізіологічних можливостей використовувати власну пам'ять як психічний пізнавальний процес, що полягає в запам'ятовуванні, збереженні та подальшому відтворенні його досвіду, що полягає в суб'єктивному сприйнятті певних обставин, які підлягають доказуванню прокурором та пізнанню судом.

Специфікою допиту свідків у кримінальних провадженнях про злочини, вчинені організованими групами та злочинними організаціями, є обстановка пізнання судом і учасниками процесу інформації, носієм якої є свідок. Характер злочинів, скоєних у цій найскладнішій формі співучасті, передбачає наявність у залі судово-

го засідання значної кількості осіб зі сторони захисту, котрі, як правило, не завжди позитивно налаштовані на сприйнятті відомостей, які може надати свідок. Це сприяє введенню його в когнітивний дисонанс під час безпосереднього надання суду показань у формі усного мовлення, та, зрештою, негативно впливає на його можливість активізувати раніше утворені тимчасові нервові зв'язки у корі великих півкуль головного мозку, що є засадою для згадування (як одного з головних процесів пам'яті). Варто враховувати, що в психологічному сенсі прокурор є нерівним учасником даної процесуальної дії порівняно зі стороною захисту, оскільки він здебільшого є менш поінформованим про обставини вчинення злочинів, а обвинувачені, використовуючи передбачені п. 11 ч. 1 ст. 7 КПК України свободу від самовикриття та право не свідчити проти близьких родичів та членів сім'ї, заради мінімізації своєї участі у скоєнні інкримінованих їм кримінальних правопорушень, перекладання ступеня відповідальності на іншу особу або взагалі з метою уникнення кримінальної відповідальності використовують своє право давати неправдиві свідчення, таким чином штучно створюючи докази для свого захисту.

Особлива складність кримінальних проваджень цієї категорії зумовлена кількістю обвинувачених, інкримінованих їм епізодів, поведінки сторони захисту (вчинення надуманих і абсурдних процесуальних та інших дій, націлених на умисне затягування процесу, у т.ч. для використання передбачених ч. 5 ст. 72 КК України правил зарахування судом строку попереднього ув'язнення під час призначення покарання), а також негативна практика судів апеляційної і касаційної інстанцій повертати справи на новий судовий розгляд породжує судову тяганину на роки, тим самим сприяє втраті актуальності та значимості інформації, володільцем якої є свідок. Кожен минулий день сприяє часовому віддаленню в пам'яті особи від спогадів про факти, які вона особисто сприймала та які мають значення для кримінального провадження. Особа

може допитуватись як свідок на досудовому слідстві через тривалий проміжок часу після подій злочину та ще через більш триваліший на судовому. Тому з фізіологічних причин вона об'єктивно може неповною мірою відтворити в судовому засіданні локалізовані в часі та просторі образи свого пережитого минулого.

З урахуванням індивідуальних особливостей кожного кримінального провадження, а також перспективи призначення обвинуваченим покарання за тяжкі та особливо тяжкі злочини, з метою «відстрочки» реалізації принципу невідворотності покарання та зменшення ступеня винуватості особи сторона захисту може здійснювати вплив на свідків, який не завжди де-юре може розцінюватись як незаконний (налагодження зі спливом часу та обставин життя дружніх чи родинних відносин, службова, матеріальна, моральна чи інша залежність тощо). Крім того, як показує практика, здебільшого навіть тримання під вартою не є тим ефективним запобіжним заходом, який реально унеможлиблював би незаконний вплив на свідків (заякування, шантаж, підкуп тощо), оскільки специфічний контингент обвинувачених цієї категорії може здійснювати його як безпосередньо (за допомогою мобільних телефонів, інтернету тощо), так і опосередковано (через зв'язки у кримінальних колах або захисників). За таких обставин часто-густо свідки, з'явившись до зали суду після виконання чергової ухвали про привід, «нічого не пам'ятають».

Об'єктивні та суб'єктивні причини «відсутності у свідків пам'яті» для безпосереднього відтворення в судовому засіданні обставин, які мають істотне значення для кримінального провадження, та проголошення ними шаблонної фрази «не пам'ятаю через давність подій», часто-густо ставлять прокурора в незручне становище як перед судом, так і перед іншими учасниками кримінального провадження, а маніпуляції захисників приписами ст. 62 Конституції України про тлумачення усіх сумнівів щодо доведеності вини особи на її користь не додають прокурору процесуальних дивідендів у судових дебатах.

Аналіз норм чинного та міжнародного кримінального процесуального законодавства свідчить про хибність сучасної практики судів про відмову в задоволенні клопотань прокурорів про оголошення в суді показань свідків на підставі заперечень сторони захисту з мотивів, визначених ч. 1 ст. 23 та ч. 4 ст. 96 КПК України про принцип безпосередності дослідження доказів.

У вигляді надання практичних рекомендацій з удосконалення організації діяльності прокурорів у кримінальному провадженні пропонуємо алгоритм дій державного обвинувача під час підтримання публічного обвинувачення в суді, направлених на переконання останнього у можливості оголошення раніше наданих показань свідків та використання їх як доказової бази без порушення принципу безпосередності.

У разі неотримання прокурором у судовому засіданні за результатами прямого допиту свідка необхідної інформації, але після обов'язкової реалізації стороною захисту права на перехресний допит та за умов наявності у державного обвинувача даних про раніше повідомлені свідком на попередніх стадіях кримінального процесу відомостей, які мають значення для кримінального провадження (протокол допиту під час досудового розслідування, допит в іншому складі суду тощо), доцільним є заявити клопотання про оголошення раніше наданих показань свідка, обґрунтовуючи це нижченаведеними аргументами.

Перед подачею самого клопотання бажаним було б отримання позитивної відповіді на запитання прокурора про те, що свідок вважає свої показання, дані на досудовому слідстві, більш ґрунтовними, та про його неспроможність через давність подій відтворити в пам'яті обставини, про які він допитується. Вказана ствердна відповідь на елементарне запитання автоматично надає прокурору психологічні переваги під час переконання суду у змозі й доцільності виконання такої дії в судовому засіданні.

Основним аргументом у клопотанні прокурор має зазначити посилання на ч. 1 ст. 358 КПК України, відповідно до якої протоколи слідчих (розшукових) дій та інші долучені до матеріалів кримінального провадження документи, якщо в них викладені чи посвідчені відомості, що мають значення для встановлення фактів і обставин кримінального провадження, мають бути оголошені в судовому засіданні за ініціативою суду або за клопотанням учасників судового провадження та пред'явлені для ознайомлення учасникам судового провадження, а в разі необхідності – також іншим учасникам кримінального провадження [1]. Вказана норма передбачає можливість оголошення за клопотанням сторони провадження відомостей, які становлять процесуальний результат, у вигляді повідомленої свідком на досудовому слідстві інформації, яка має значення для кримінального провадження та зафіксована у протоколі.

У кримінальних провадженнях про злочини, вчинені стійкими злочинними угрупованнями, здебільшого показання свідків, даних на досудовому слідстві та в суді, відрізняються та не узгоджуються. Причинами тому є, як правило, давність подій, породжена судовою тяганиною; психологічна атмосфера допиту в суді непередбаченої особи; її підкуп, шантаж, погрози тощо. Тому в разі неузгодженості таких показань прокурору варто аргументувати своє клопотання посиланням на ч. 4 ст. 96 КПК України про те, що свідок може бути допитаний щодо попередніх показань, які не узгоджуються з його показаннями [1].

Заради вагомості своїх доводів про можливість виконання судом такої дії як оголошення показань свідка, даних під час досудового розслідування, доцільним є також обґрунтування свого клопотання нормами міжнародного права та практикою Європейського суду з прав людини (далі – ЄСПЛ).

Зокрема, пп. «д» п. 3 ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950 р. (далі – Конвенція) регламентовано право обвинуваченого допи-

тувати свідків обвинувачення або вимагати, щоб їх допитали, а також вимагати виклику й допиту свідків захисту на тих самих умовах, що й свідків обвинувачення [2].

Згідно зі ст. 9 Конституції України, чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України [3]. Законом України «Про ратифікацію Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р., Першого протоколу та протоколів № 2, 4, 7 та 11 до Конвенції № 475/97-ВР від 17 липня 1997 р. держава Україна ратифікувала Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод, визнавши цей міжнародний договір частиною національного законодавства. Якщо міжнародним договором України, який набрав чинності в установленому порядку, передбачено інші правила, ніж ті, що визначено у відповідному акті законодавства України, то, згідно із ч. 2 ст. 19 Закону України «Про міжнародні договори України» № 1906-IV від 29 червня 2004 р., застосовуються правила міжнародного договору [4]. Отже, Конвенція є живим інструментом забезпечення прав людини в Україні.

Ч. 1 ст. 17 Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» № 3477-IV від 23 лютого 2006 р. передбачено, що суди застосовують під час розгляду справ Конвенцію та практику Суду як джерело права, порядок посилання на які визначено ст. 18 цього Закону [5], а ч. 2 ст. 8 та ч. 5 ст. 9 КПК України наголошує на необхідності урахування практики ЄСПЛ у кримінальному провадженні [1].

Проведений аналіз окремих рішень ЄСПЛ вказує на те, що його прецедентна практика допускає можливість оголошення в суді показань свідка та їх використання як доказів при дотриманні певних умов.

За п. 41 Рішення ЄСПЛ у справі «Костовський проти Нідерландів», визначено, що, згідно з принципом змагального судового процесу, всі докази мають пред'являтися в присутності обвинуваченого на відкритому слуханні.

Це не означає, що для того щоб показання свідків були використані як доказ, вони завжди мають бути оголошені на відкритому слуханні в суді: використання як доказів таких показань, взятих на досудовому етапі провадження, саме по собі не суперечить п. 3 (d) та п. 1 ст. 6 Конвенції, якщо при цьому дотримано гарантій прав сторони захисту. Як правило, ці права вимагають надання обвинуваченому рівноцінної і належної можливості спростування показань свідка обвинувачення та його допиту – чи то під час давання свідком показань, чи на якомусь пізнішому етапі судового провадження [6].

Положення щодо можливості оголошення в суді показань свідка, наданих на попередніх стадіях кримінального провадження, та відсутності при цьому порушень вимог пп. «d» п. 3 ст. 6 Конвенції узгоджується з іншими Рішеннями ЄСПЛ, а саме: п. 31 Справи «Унтерпертінгер проти Австрії» [7], п. 49 Справи «Андандонский проти Російської Федерації» [8], п. 124 Справи «Климентьев проти Російської Федерації» [9], п. 65 Справи «Мельников проти Російської Федерації» [10].

У п. 39 Рішення ЄСПЛ у справі «Жогло проти України» прямо передбачено, що, якщо обвинуваченому була надана відповідна та належна можливість заперечувати такі показання – або під час їх надання, або на пізнішому етапі – прийнятність їх як доказів як така не суперечить вимогам п.п. 1 та 3 (d) ст. 6 Конвенції [11]. Аналогічним чином зазначається умова такої допустимості в п. 42 Рішення ЄСПЛ у справі «Жуковський проти України» [12]. У п. 55 справи «Корнев і Карпенко проти України» наголошено: «За певних обставин може виникнути потреба послатись на показання, отримані на стадії досудового слідства. Якщо підсудному було надано відповідні й належні можливості заперечити такі показання, чи то при їх наданні, чи на пізнішому етапі, прийняття їх як доказів не суперечитиме саме по собі вимогам пунктів 1 і 3 (d) статті 6 Конвенції» [13]. Такі умови використання в суді таких показань свідка закріплено в п. 41 справи ЄСПЛ «Олег Колесник проти України» [14].

З урахуванням викладеного видається, що за виняткових обставин і дотримання певних умов оголошення в суді показань свідків та використання їх як доказів не суперечить вимогам Конвенції та національному законодавству.

Оголошення в суді протоколу допиту свідка в його присутності не суперечить визначеному ч. 1 ст. 23 та ч. 4 ст. 96 КПК України принципу безпосередності дослідження (сприйняття) судом показань цього учасника провадження, а сприяє лише повторному емоційному переживанню ним образів та обставин, про які він повідомив процесуально уповноваженій особі (слідчому, прокурору). Після зачитування протоколу допиту останній, сприйнявши на слух відтворену інформацію, та, будучи відповідно до ч. 3 ст. 96 КПК України, зобов'язаний відповідати на запитання, спрямовані на з'ясування достовірності його показань, здебільшого здатен підтвердити повідомлені ним на досудовому слідстві відомості, що мають значення для кримінального провадження та які прокурор може використати як допустимі докази, оскільки за таких умов суд безпосередньо сприймає показання свідка, а інформація, повідомлена в залі суду, про підтвердження (часткове підтвердження) інформації, зафіксованої в протоколі допиту, також є його усним показанням, наданим безпосередньо в суді, та, відповідно, належним і допустимим доказом. Крім того, за цих умов досягається перевірка досліджуваного в ході судового слідства доказу, — показань свідка, здобутих на попередньому слідстві, а сторона захисту не позбавлена змоги задавати свідкові у відкритому судовому засіданні запитання, чим апріорі унеможлиблюється порушення вимог п.п. 1 і 3 (d) ст. 6 Конвенції.

У разі різних розбіжностей у показах свідка, даних під час досудового розслідування та в суді, непідтвердження чи спростування відомостей, які містяться в протоколі його допиту, а також виявлення прокурором у його поведінці характерних рис, що явно вказують про умисне замовчування ним обставин, щодо яких він допитується, наближення до мети допиту та

самої дискредитації свідка може стати постановка йому елементарного запитання про те, коли саме та з яких причин він говорив правду: на досудовому слідстві чи в суді?! Роз'яснення допитуваній особі про кримінальну відповідальність за ст. 384 КК України (завідомо неправдиве показання) та ст. 385 КК України (відмова від давання показань) незалежно від стадії кримінального процесу додасть прокурору лише психологічних дивідендів під час допиту. Наприклад, на досудовому слідстві свідок попереджається про це під особистий підпис у протоколі допиту, в суді він же надає покази під присягою. Різкі розбіжності в показаннях, даних ним на цих стадіях, за відсутності чіткого і обґрунтованого пояснення їх причин апріорі породжують у свідка ризик бути притягнутим до кримінальної відповідальності за цими статтями, що може стати превалюючим над розробкою ним нових вигадок під час допиту та спонукатиме його надати достовірні та об'єктивні відомості.

Аналогічним чином допустимо використовувати показання свідка, даних ним у судовому засіданні іншому складу суду (в разі заміни складу колегій, нового судового розгляду після повернення справ із судів апеляційної і касаційної інстанцій). Зазначене сприятиме лише економії часу та ресурсів для організації допиту свідка в суді. Але на вказані свідчення можна посилатись лише за умов, якщо оцінка показань свідка як джерела доказу не стала причиною для скасування вироку вищестоящими судами. Крім того, прокурор, заперечуючи проти задоволення клопотань сторони захисту про повторний виклик цих свідків у судові засідання (у разі відсутності у тому потреби), може розцінювати це як умисне затягування процесу, про що доносити свою думку суду.

У разі підтримання публічного обвинувачення у кримінальних провадженнях про злочини, вчинені стійкими злочинними угрупованнями, поширеною проблемою є неявка свідків через їх побоювання про можливу розправу за надані в судовому засіданні викриваючі покази.

За таких обставин доречним буде послатись на Рішення ЄСПЛ у справі «Доорсон проти Нідерландів» від 26 березня 1996 р., положеннями якого передбачено, що допустимість оголошення показань свідка може бути виправдана обставинами (у цьому разі безпека анонімного свідка у справі про торгівлю наркотиками) за умов їх узгодженості з іншими доказами і побудові обвинувачення у вирішальній мірі не лише на таких свідченнях. Згідно з положеннями п. 70 цього прецеденту, «ст. 6 Конвенції не містить чітко сформульованих вимог щодо необхідності враховувати інтереси свідків. Проте їхнє життя, право на свободу та особисту недоторканність можуть наражатися на ризик так само, як і інтереси, зумовлені у ст. 8 Конвенції (про повагу до приватного та сімейного життя). Зазначені інтереси свідків та потерпілих у принципі захищені іншими положеннями Конвенції, які вимагають від договірних держав організувати своє кримінальне судочинство в такий спосіб, щоб не піддавати їх невинуватому ризику. Крім того, згідно з принципами справедливого судового розгляду, у відповідних випадках інтереси захисту мають урівноважуватися інтересами свідків або потерпілих, яких викликано давати свідчення» [15].

Висновки. Аналіз вітчизняного законодавства та практики ЄСПЛ вказує на допустимість оголошувати в суді та використовувати як докази показання свідка, дані на попередніх стадіях кримінального процесу за умов, якщо: 1) їх фіксування відбувалося у належній процесуальній формі (протоколі допиту) або належним складом суду; 2) вони зібрані уповноваженою на те особою; 3) вказаний документ при виконанні вимог ст. 290 КПК України у встановленому цією статтею порядку був відкритий стороні захисту; 4) на будь-якій стадії кримінального провадження обвинувачений мав можливість ставити питання свідку, покази якого оголошуються в суді, заперечувати про них чи спростовувати; 5) показання свідка спів-

відноситься та узгоджується з іншими доказами в сукупності (якщо частково, то лише в тій частині, що повністю узгоджуються з іншими доказами); б) судом вжито належних і адекватних заходів щодо виклику свідків у судові засідання та вичерпано усі законні можливості забезпечення їх явки; 7) у виняткових випадках у разі наявності реальної загрози життю і здоров'ю свідка та підтвердження цього доказами, що свідчать про превалювання права свідка на життя, визначеного ст. 2 Конвенції, над правами сторони захисту, визначеними у її пп. «d» п. 3 ст. 6 Конвенції (при сукупному додержанні вимог, визначених попередніми пунктами цього переліку).

Звичайно, вказані пропозиції не є абсолютними та не можуть давати стовідсоткової

гарантії позитивного результату у кожному кримінальному провадженні. Втім, за таких обставин головним завданням прокурорів є запровадження практики щодо переконання суду про можливість оголошення показань свідка в суді та реагування на заперечення адвокатів із цього приводу як на такі, що мають зацікавленість унеможливити (відстрочити, процесуально ускладнити) забезпечення принципу невідворотності покарання шляхом зменшення доказової бази, безцінним елементом якої є показання свідка. Ці рекомендації щодо покращення організаційно-правових засад діяльності прокурора у кримінальних провадженнях можуть стати підґрунтям з удосконалення законодавства із вказаних питань та стати предметом подальших наукових досліджень.

Анотація

Стаття присвячена аналізу проблемних питань організаційно-правових засад діяльності прокурора під час підтримання публічного обвинувачення в суді у кримінальних провадженнях про злочини, вчинені стійкими злочинними угрупованнями. На цій основі надано практичні рекомендації щодо підготовки, подачі та обґрунтування клопотань прокурорів про можливість оголошення в судовому засіданні показань свідків, даних на попередніх стадіях кримінального процесу, конструюванні формули законного переконання суду щодо можливості проведення цієї процедури під час судового засідання, а також аргументації допустимості використання таких показань як доказів.

Ключові слова: організаційно-правові засади діяльності прокуратури, підтримання публічного обвинувачення в суді, судовий розгляд, кримінальні провадження, організовані групи та злочинні організації, показання, допит свідка.

Аннотация

Статья посвящена анализу проблемных вопросов организационно-правовых основ деятельности прокурора при поддержании публичного обвинения в суде по уголовным производствам о преступлениях, совершённых стойкими преступными группировками. На этой основе предложены практические рекомендации по подготовке, подаче и обосновании ходатайств прокуроров о возможном оглашении в судебном заседании показаний свидетелей, данных на предварительных стадиях уголовного процесса, конструировании формулы законного убеждения суда о возможности проведения этой процедуры во время судебного заседания, а также аргументации допустимости использования таких показаний в качестве доказательств.

Ключевые слова: организационно-правовые основы деятельности прокуратуры, поддержание публичного обвинения в суде, судебное рассмотрение, уголовные производства, организованные группы и преступные организации, показания, допрос свидетеля.

Shestopalov R.M. Admissibility announcement statement in the court for consideration of criminal affairs on the crimes considered by stable organized agreements

Summary

The article is devoted to the analysis of problematic issues of the organizational and legal bases of the prosecutor's activity while maintaining public prosecution in a court in criminal proceedings about crimes committed by persistent criminal groups. On this basis, practical recommendations have been proposed for the preparation, filing and justification of prosecutors' petitions on the possible disclosure in court of the testimony of witnesses given at the preliminary stages of the criminal process, the construction of a formula for the lawful conviction of the court about the possibility of carrying out this procedure during the court session, as well as the reasoning for the admissibility of use such testimony as evidence.

Key words: organizational and legal principles of the activity of the prosecutor's office, public prosecution in court, court proceedings, criminal proceedings, organized groups and criminal organizations, testimony, witness examination.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний процесуальний Кодекс України від 13 квітня 2012 р. № 4651-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.
2. Про захист прав людини і основоположних свобод : Конвенція від 04.11.1950 р. Урядів держав – членів Ради Європи, ратифікована Законом України від 17 липня 1997 р. № 475/97-ВР «Про ратифікацію Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р., Першого протоколу та протоколів № 2, 4, 7 та 11 до Конвенції» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_004.
3. Конституція України від 28 червня 1996 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96>.
4. Про міжнародні договори України : Закон України від 29 червня 2004 р. № 1906-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1906-15>.
5. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини : Закон України від 23 лютого 2006 р. № 3477-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>.
6. Костовський проти Нідерландів : Рішення Європейського суду з прав людини від 20 листопада 1989 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/980_089/print1443097165865115.
7. Унтерпертінгер проти Австрії : Рішення Європейського суду з прав людини від 24 листопада 1986 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/980_088.
8. Андандонский против Российской Федерации : Решение Европейского суда по правам человека от 28 сентября 2006 г. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.echr.ru/documents/doc/2465602/2465602-001.htm>.
9. Климентьев против Российской Федерации : Решение Европейского суда по правам человека от 16 ноября 2006 г. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://europeancourt.ru/uploads/ECHR_Klimentyev_v_Russia_16_11_2006.pdf.
10. Мельников против Российской Федерации : Решение Европейского суда по правам человека от 14 января 2010 г. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <https://www.lawmix.ru/vas/31715>.
11. Жогло проти України : Рішення Європейського суду з прав людини від 24 квітня 2008 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/974_402.

12. Жуковський проти України : Рішення Європейського суду з прав людини від 3 березня 2011 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/974_714.
13. Корнев і Карпенко проти України : Рішення Європейського суду з прав людини від 21 жовтня 2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/974_637.
14. Олег Колесник проти України : Рішення Європейського суду з прав людини від 19 листопада 2009 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/974_505.
15. Case of Doorson v. The Netherlands on 26 march 1996 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.hr-dp.org/files/2013/09/08/CASE_OF_DOORSON_v._THE_NETHERLANDS_.pdf.